

1907; 2014

Hakikatın sesi

ilk gagauz gazetesi

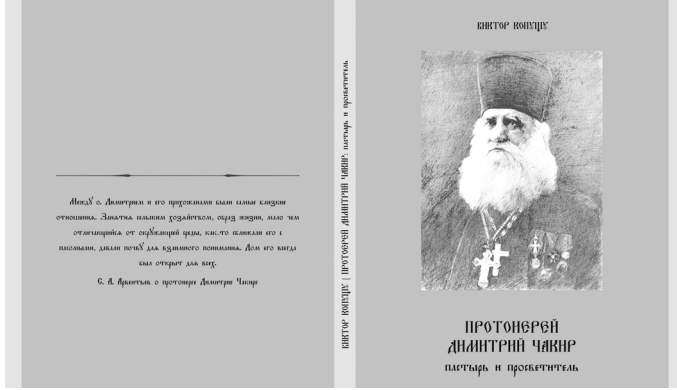
'Aydınnık karannıkta şafk eder' (İoan, 1: 5)

Prot. M. Çakir

2017 / büyük ay / № 1 (27)

PROTOIEREY DİMİTRİ ÇAKİRİN BİOGRAFİYASI TİPARLANDI

2016-cı yılın bitki günnerindä tipardan çıktı Gagauziya Bilim-aaraştırma merkezinin zaametçisi Viktor Kopuşçunun kiyadı protoierey Dimitri Çakir için. 140 sayfalık kiyatta aaraştırılêr anılmış gagauz popazın yaşaması hem veriler onun büyük yazısı Esirliya küüyü için, angısı çıktı "Kişinövskie eparhialne vedomosti" jurnalında taa XIX asirdä.

1916 yılda Kebabça küüyündä bitti Dimitri Çakirin erdeki yaşaması. Yaşlı popazı tanıyardılar ozamankı Besarabianın çok erindä. O duudu 1839-cu yılda Beşgöz koloniyasında, neredä onun bobası diakon izmet edärdi; büüdü Çadır küüyündä, angısı oldu anılmış Çakir aylesinin yuvası; üürendi Kişinövda, neredä üüsek notaylan bitirdi din seminariyasını; 1863-cü yılda, popaz olduynan, Dimitriyi yolladılar Akkerman bölgesindeki İvanovka küüyünä. Burada o izmet etti edi yıl da 1870-ci yılda geçti yannaşık küüyä – İserliyaya. Bitki liturgiyadan sora popaz vedalaşêr İvanovka insannarınnan da, taligaya pinip,

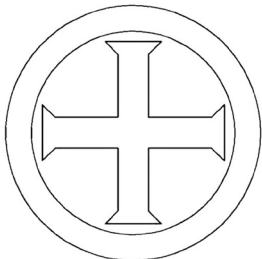
gider İserliya merasına dooru. Klisedän insannar sa taa merayadan giderlär onun ardına yayan. Bölä insannmış boba Dimitri.

Onun canı acıyarmış insana, angısına deyni o hem üürediciymiş, hem popazmış, hem ilaççıymiş. O üüredärmiş bulgarları topraa işlemää demir nemğa puluklarınnan, ki taa çok bereket alsınnar. Onun kapuları hep açkımış küülülerä, angıları yollarmışlar uçakları popazın evinä üürenmää. Burada Mariya Mihaylova, popazın karısı, üüredärmiş kızcaazlara el işlemesini, türkü çalmayı hem başka zanaatları. Boba Dimitri kuancılıklan zanaatlanarmış hem iserliyalıları da üüredärmiş bu işä. Bunun için o maasuz camdan hotul da almış, üüretmää deyni.

Dimitri Çakiri annadarkan, sölämemää onun büyük çalışması – "Çakir soyunun hem aylesinin biografiya denemesi" – için yannış olacek. Bu kiyatçık tiparlanêr 1899 yılda, ama avtor bitirer onu yazmaa on yıldan zeedä ileri. Burada Dimitri Çakir gagauzlar için hem gagauzların Besarabiyaya gelmesi için topladı bilgileri paylaşêr. Elbetki, bu çalışma bir bilim aaraştırmısından uzak hem çok subyektiv, ama onda var çok faydalı faktlar, angıları yardım ederlär, aaraştırankan XIX asirdä gagauzların istoriyasını. Hem dâ bu çalışma çok bilgi verer bizä Çakir aylesi için, bu popaz aylesinin evlatları için.

Kiyat yazılı rusça, tiparlandı "Aydınnık" CT finanslarınnan. Kim isteer tanışmaa bu çalışmaylan, yakışêr bulsun Komratta: **Pobeda sok., 14, "Knijnıy ostrov"**.

(Ötesi 3-cü sayfada)

"AYDINNİK"
kultura-aydınlatmak
cümnä topluluu

"Aydınnık" kultura-aydınlatmak cümnä topluluu kuruldu bir neetlän - nekadarsa nicä ilerletmää gagauz kulturasını, en ilk olarak - gagauz dilini hem literaturasını. Bu iştä biz gideriz unutulmaz aydınadıcımız Ay-Boba Mihail Çakirin izlerindän. Biz zanaatlanêrız bilim aaraştırmalarınnan, Bibliya hem liturgik tekstlerini gagauz dilinä çevirmäklän, gagauzça yaratma tiparlamaklan.

2014 yıldan beeri biz tiparlêêrız "Hakikatın sesi" gazetasını, angısını 1907 yılda başladı çıkarmaa protoierey Mihail Çakir. Gazeta çıkêr latin hem kiril grafikasında da daadılêr parasız. Gazetanın devamını zaametçileri: **Petri Çebotar, monah Kosmas, Aleksandra Kristova, Kristina Koçan hem Viktor Kopuşçu.**

www.aydinnik.org

REDAKTÖRÜN KÖŞESİ

Yasabaşların evindä Kolada hazırlıkları bütün güçlän gidärdi. Hepsı nesä yapardı: Maşu babu suan kıyardı suannı için, onun gelini Lida, sudan çıkarıp, pişmiş yımirtaları soyardı, Panti, Lidanın kocası, köftä için yaanyı

kıyma maşınasından geçirärdi, büyük uşaklar içerdä tozları silärdilər, salt küçük Bori kalmıştı işsiz. O büyükleri siiredärdi hem seslärdi.

– Mamo, datsana, paçanın tuzu var mı, – dedi Borinin mamusu malisinä. Da bir küçük aradan sora hemen ekledi, – of, unuttum, sän imeersin. Yıldız taa yok mu?

Bobası yolladı Boriyi, çıkıp dışarı, baksın, var mı göktä yıldız.

– Sabaa yaamur yaayacak, – kuvetli bir seslän dedi çabuk dönän çocuk.

– Neredän bilersin? – güldü anası.

– Bilerim, çünkü yaslada bizä söledilər, ani açan göktä yıldız yok, ertesi günü olacak yaamur. Onun için sabaa olacak yaamur.

– Ne, hiç bir dä yıldız mı yok? – lafa katıldı Panti.

– Hiç. Male ma, bütün hafta hep yaamur yaayarsa, sän bir hafta mı imeyecän?

Maşu babu şindiyä kadar sustu, ama burada dayanamadı, bir gülüş kopardı. Sesä içerdän öbür uşaklar da geldi.

– Te kim büünkü gündä oruç tutmêêr, onnara Allah saalık vermeyecek, – gülüştän sora dedi koca karı.

Svetaylan Koli biri-biririnä baktılar. O bakışta bir soruş vardı, çünkü onnar bütün gün bişey imemiştilär malisinin nasaatına görä. Bori da çok küçüktü oruç tutmaa deyni. Çikêr, ani babunun lafları ooluna hem gelininäydi. Ama babu bunu ölä söledi, sansın uşaklara danışardı – kızıma söyleyim, gelinim annasın.

Karı-koca susarak işlerinä bakardı. Büyük uşaklar da gittilər içeri ötää dooru tozları silmää, ama halizdän – taa çok düüşmää. Salt küçük Bori kanaat olmadı malisinin bölä cuvabınnan da oturdu onun yanına:

– Ama neçin läüzım oruç tutmaa ilk yıldıza kadar?

– Çünkü o ilk yıldız Hristosun yıldızı, o saalık verir.

– Nasıl yıldız var nicä versin saalık? – boşlamardı küçük unuka. Bu yaşta uşaklar läüzım inansın hepsinä, ne onnara söleer büyüklär. Bu sa sansın bilim başçasında duumuştı, dibinä darı ekecek.

Kolada yıldızı

Yok ne yapasın, başladın sözü, läüzım bitiräsin.

– Açan Hristos duumuş koyunnarın damında, göktä gözäl şılayan bir yıldız peydalanmış. Perseyada da taman bu vakıt üç yıldızcı varmış, göktä yıldızları sayıp, gelecää savaşarmışlar esaplamaa. Gördüynän o büyük yıldız,

angısının aydınnu sansın güneşinmiş, onnar annamışlar, ani duudu bir büyük padişah. Da, alıp baaşılarını, onnar yollanêrlar baş iltmää o padişaha.

– Male, bän bilerim o yıldızçıların adlarını – Melhior, Gaspar hem Valtasar. Bizä yaslada söledilər.

– İslää, ama seslä ötää dooru. Gitmiş o yıldızçı bir gün, iki gün, üç gün, aylar geçmiş, açan onnar gelmişlär Palestinaya. Yolca da hep onnarı yıldız götürer, ani yolu şaşırmasınar.

– Male ma, sän söyleyeceydin, neçin imeersin ilk yıldıza kadar...

– Dooru dedin. Açan bu yıldızçı taa yoldaymışlar, onnarın biri hastalanmış da yokmuş nicä ötää dooru gitsin. Onnar bulmuşlar bir konak, neredä kalsınar, dostları alışınca. Bir gün, iki gün, üç gün geçer, hasta olan birtürlü alışmêêr. Bir yandan yangını var, öbür yandan kemiklerini kırêr – ne isin, ne gezsın. Ozaman ev saabisi demiş bu yıldızçılara, oruç tutsınar, da ozaman kafadarlarının saalı gelecek. Ertesi günü üçü dä oruç tutacaklar. Sabaa ekmää yok, üülen ekmää yok, bişey imemişlär, bişey içmemişlär. Avşam olduynan, göktä ilk peydalanêr Hristosun yıldızı, da hasta onu görür-görmöz, saat geçer hastalı. Ondan sora çıkêrlar yola yıldızçı da gelerlär küçük Hristosa. O gencecik Mariyanın kucaanda, plänalarda, Onun önündä dä diz çöker üç adam.

Koyunnarın erindän kuzu sesi işidildi. Pantinin elleri bulanıktı, onun için genä Boriyi yolladılar dışarı. Kürkünü hem takesini giyiyip, çıktı, o läüzımdı baksın, eni kuzucuk mu duumuş osa öbürlär mi baardı.

Tokatçı açıp, Bori girdi sırlık auluna, kalosların altında yaş kaar kıtırdardı, nicä kıyat. Hayvannardan korkmayan küçük çocuk dama girdi, koyunnarın burnularından buu çıkardı. Bir kıpım onun gözleri kaldı ahırda, angısı otları doluydu. Sansın orada bir küçük uşacık yatardı, plänalarla sarılı. Bori saydı kuzuları, enisi yoktu. O kaçarak içeri dooru gitti, köpeklär salardılar, olmalı, koladacılar geldi.

Viktor KOPUŞÇU

PROTOIEREY DİMİTRİ ÇAKIRIN BİOGRAFIYASI TİPARLANDI

(Çeketmesi 1-ci sayfada)

Büük ayın 24-dä P. Draganov adına Komrat regional bibliotekasında geçti V. Kopuşçunun “Protoierey Dimitri Çakir: güdücü hem aydınadıcı” kiyadının tanıtımı. Prezentaşiyaya katıldı Gagauz Respublikasının prezidenti Stepan Topal, Bilim-araştırma merkezi başı Petri Paşalı, araştırmacılar, genç yazıcılar, cümnä aktivistleri, jurnalistlər, muzey hem biblioteka zaametçileri. Toplantıyı götürdü Gagauziya Kultura hem turizma bakannının zaametçisi Evgeniya Lülenova.

Avtor annattı, nasıl geçti araştırmaları, nasıl yazıldı kiyat, angısı açıklêr anılmış popazın yaşamasını. “Taa edi-sekiz yıl geeri bän çekildim bu temaya, Çakirlär – benim hastalım”, – deer avtor. Slaydlarla annadarak kiyat için, Viktor Kopuşçu urguladı, ani Dimitri Çakir kapanardı sade klisedä, ama katılardı Besarabianın cümnä yaşamasına hem İserliya küüyünün (İserliyada o 44 yıl popazlık etti) yaşayannarı için olardı hem ilaççı, hem üüredici.

Patretlär: GagauzMedia

AÇIKLAMALI SÖLEYİŞLÄR

56. AALAYASIN MI, GÜLÄSİN Mİ.

Kimi kerä yaşamakta olêr ölä durumnar, ani kahırlar hem gülünçlü işlär karışêrlar. Tutêrim aklımda raametli mamunun annatmasını:

“Petri dädun sert adamdı, hiç beenmärdi, uşaklar şımarsın – gıgırdı onnara, birär şamar da çekärdi, eer tutabilärsä. Ačan 1955 yılda dädun geçindi, Nüklay çuçunnarın Vasi batün hem Örgi çuçunnarın Koli batün edişär yaşındaydılar. Hepsimiz olduk yaşlı, güidik kara ruba. Bunnarsa uşak aklısınnan annamêêrlar, ne oldu. Vasi sevinmeliklän baarêr aul aşırı:

– Koli, va! Gel kaçarak oynamaa! Öldü, va! Öldü! Aalayasin mı, güläsin mi...”

57. AT İİLİ DENİZİN DİBİNÄ – VAKIDIN BİRİN- DÄ O SANA KARŞI ÇIKAR.

İnsan läüzüm yapsın ilik, ama üünmesin yaptunnan, unutsun, istämesin kendinä ödül, beklämesin fayda. Söleyişin türkçä variantının ikinci payı biraz başka türlü. İnternettä bana razgeldi bir aarif annatma, angısı açıklêr, neredän kaynaklanêr bu söleyişin maanası.

Bir ilikçi adam getirmiş deniz kenarına bir sepet ekmek da, falayıp-falayıp o ekmekleri, atarmış balıklara. Bir gelän-geçän, görüp o adamı, sormuş:

– Nâbêrsın, kafadar?

– Balıkları doyurêrim, bekim, onnar aç.

– Balık iliktän annar mı? – sormuş öbürü.

– Sän ilik yap, denizä at, balık bilmäzsä, Halık (Yaradıcı, Allah) bilir.

58. ARMUT AACINDAN YIRAA DÜŞMÄZMİŞ.

Bölä söleerlär, açan esapalêrlar, ani anasının ya da bobasının kötü tabetleri (dembellik, sarfoşluk, artak, hırsızlık) geçmiş uşaana. Bu iş çekiler hem damardan (kan su olmaz!), hem ondan, ani uşak yapêr ölä, nicä görmüş hem üürenmiş büüklerdän.

Temaya uygun bir fıkra.

Boba hem oolu oturmuşlar sofrada, üülennii yapêrlar.

– Baka, – merak eder çocuk, – biz Valeraylan akranız, ikimiz dä 12 yaşındayız. E neçin o üürener 6-cı klasta, bän sä – 2-ci klasta?

– Artma kafamı, çocuum! Ya doldur taa birär filcan zaybir.

Petri ÇEBOTAR

ANA-BOBA BETVASI

En pek severim bu dünnedä seslemää, nicä mamu annadêr kendi küçüklüünü.

– Mamu, ne en pek sevârdin sän küçüklüündä? – sordum bän bir gün mamuya.

– Seslemää malinin türkülerini, – düşünmedään söledi o.

Bän bilerim, ani mamu şindi başlayacak annatmaa, da, erleşip taa uygunca onun yanında, asêrim kulaklarımı.

– Biz küçükkän, – çekeder annatmaa mamu, – uzun, suuk kış avşamnarında toplanardık mamunun dolayında da yalvarardık ona, çalsın bizä eski gaga-uz türkülerini. Açan mamu çekedârdi çalmaa, benim durgunardı soluum, ürääm da sık-sık düülârdi. Mamu enikunu çekedârdi çalmaa bir incecik, gözâl seslän. Bu ses geçirârdi beni bir başka, diişik, evel vaktlara, başka erlerä...

Sıcak, sak hava... Bir sürü kişi gider bir geniş yoldan, bän dä o kişilerin arasındayım. Adamnar giyimini biyaz, geniş mintankalarlan, belleri sıkılı kırmızı kuşaklarlan, sırtlarında asılı birär torba. Karıların güüslerindä yalabyêr liftlär, boncuklar, kollarında altın bleziklär, başlarında atlas püsküllü şalinkalar. Bän doyamêêrim onnarı siiretmää. Nääni gider bu insan? Herkez kendi işinâ. Ama te birkaçı yavaşıldılar bir başçanın yanında. Başça dolu güllän. Ama neçin bir çotukta güllär senmişlär, yapraklar sararmışlar? Da sansın uzaktan işiderim türkünün laflarını:

“En büyük gülün kökündä
Bir yılan kolaç olmuş,

Babu günü Kurçuda

Büük ayın 21-i en çok bekleerlär karılar, o onnarın günü deyni. Evelki zamanda bu gün karılar gidirmişlär musaafirlää babuya, angısı yardım edârdi karılara uşaa bu dünneyä getirmää.

Babuya karılar hatır güdârdilär, dökârdilär onun ellerinâ sucaaz, yıkansın, baaşlardılar ona ufak-tefek işlär. Babu da onnara hazırlardı gözâl bir sofrâ da konuklardı onnarı. Sora, ükledip babuyu kızaa, götürârdilär pınara, orada babuyu yıkamaa deyni. Su verârdi babuya saalık, eni kef, ki olsun babunun kuvedi ileri dooru da götürmää zanaatını – yardım etmää karılara.

Kurçuda Gagauz kultura merkezi dä bu gün hatır güttü akuşerka Galinaya, angısı yardımcı oldu çoyuna

O yılanın aazında
Bir delikannı çocuk”.
Çocuk kara kaşlı, kula ten-
ni, güvez gözlü. Delikannı bo-
yum-boyum yalvarêr yolculara:
“Geliniz kurtarınız
Siz beni bu kapandan,
Geliniz kurtarınız
Duşmanın da elindän”.

Bana geler, ani şindi hepsi
yolcular hızlanacak öldürmää

yılanı. Var mı nicä bölä genç hem gözâl çocu brakkamaa yılanın aazında? Ama işidiler yılanın sesi, nicä bir saz fişirdaması:

“Ah, yolcular, yolcular,
Gidiniz yolunuza.
Ah, yolcular, yolcular,
Bakınız yolunuza.
Bana onu anası,
Küçücükän, adadı,
Onu kendi anası
Küçüktän betvaladı.

Yolcular giderlär yoluna, onnar yok ne koysunnar betvaya karşı. Bän çekederim aalamaa da sarılêrim mamunun güüsünä:

– Mamu, betva etmeyecän mi beni, vermeyecän mi beni yılanâ?

Mamu, çekip taa derin soluunu, sıcak ellerinnän sever benim suradımı da başarêr türküyü:

“Ana-boba sevgisi –
Tatlı feslen kokusu,
Ana-boba betvası
Acı pelin kokusu.
Allahın da yazısı”.

Feodor YULARCI

kendi zanaatına göre. Hem pek istedik hatırımızı göstermää bir büyük yaştan kariya, angısı saalıkli büüttü üç tayna uşak, beş tayna torun, biricik dä torunun uşaanı.

Olga KULAKSIZ

1907; 2014

ХАКНИКАТЫН СЕСН

«Айдыннык каранныкта шлфк едер» (Нолн, 1:5)

илк гагауз газетасы

Прот. А. Чакир

2017 / бүүк ай / № 1 (27)

ПРОТОИЕРЕЙ ДИМИТРИ ЧАКИРИН БИОГРАФИЯСЫ ТИПАРЛАНДЫ

2016-жи йылын битки гүннериндә типардан чыкты Гагаузия Билим-аараштырма меркезинин зааметчиси Виктор Копущунун кийады протоиерей Димитри Чакир ичин. 140 сайфалык кийатта аараштырылэр анылмыш гагауз попазын йашамасы хем верилер онун бүүк йазысы Исирлия күүйү ичин, ангысы чыкты “Кишиневские епархиальные ведомости” журналында таа XIX асирдә.

1916 йылда Кебабча күүйүндә битти Димитри Чакирин ердеки йашамасы. Йашлы попазы таныардылар озаманкы Бесарабийанын чок ериндә. О дууду 1839-жу йылда Бешгөз колониясында, нередә онун бобасы диакон измет едәрди; бүүдү Чадыр күүйүндә, ангысы олду анылмыш Чакир айлесинин йувасы; үүренди Кишинөвда, нередә үүсек нотаилан битирди дин семинариясыны; 1863-жү йылда, попаз олдуынан, Димитрийи йолладылар Аккерман бөлгесиндеки Ивановка күүйүнә. Бурада о измет етти еди йыл да 1870-жи йылда гечти йаннашык күүйә – Исирлияйа. Битки литургийадан сора попаз ведалашэр Ивановка инсаннарыннан да, талигайа пинип, гидер Исирлия мерасына доору. Клиседән инсаннар са таа мерайдан гидерләр онун ардына йайан. Бөлә инсанмыш боба Димитри.

(Өтеси 2-жи сайфада)

Колада

Гани хеп сорарды мамусуна, нечин өлә ояа Колада йортулары гелерләр.

– Колада йырактан гелер, чожуум, – деди мамусу. – Ләазым гечсин докуз дерә, докуз да даа. Ама дерелердә көпрү йок, да Колада олур дүшсүн суйа, буулсун. О беклеер, хепси дереләр исләә донсуннар, да, бузун үстүндән гечип, гележек.

– Ама нечин оруч тутулэр?

– Нечинки инсанын ичи ләазым бираз паклансын йаалы манжалардан. Ко инсаннар бираз картофижик, фасүлежик, чукундур, суан исиннәр, да сора, оруч ачылдыйнан, өбүр манжалар да инсана таа датлы гөрүнежекләр.

– Ама оручлар, чожуум, – карышты лафа Ганинин Софи малиси дә, – диил саде имәк ичин. Оручларда ләазым инсаннар, таа пек дүшүнүп, гүнәхлы ишлердән вазгечсиннәр. Аллахы дүшүнсүннәр, чалышсыннар зарарлардан корунмаа. Оручларда инсаннар, таа сык клисейә гидип, дуа едерләр, ки дүннедә услу олсун, берекет хем саалык олсун. Херкези ләазым дүшүнсүн диил саде кендинә, ама дүшүнсүн йоксуллара хем сакатлара да бишейлән йардым етмәә.

– Мале, – деди Гани, – пазара бени дә клисейә ал!

– Исләә, чожуум, алажам.

Ертеси гүнү хава олду суук, йаайарды чок каар. Гани чыкты сокаа кызак каймаа. О аннадарды кафадарларына, ани те артык дереләр дондулар, Колада тез гележек, ләазым хазырламаа камчылары, фышканнары “Хэй-хэй” хем “сурваки” гезмәә дейни. Ама бүүк батүлар, деликаннылар гезежекләр колада.

Не гөзәлдир бу кыш йортулары!

Николай БАБОГЛУ

ПРОТОИЕРЕЙ ДИМИТРИ ЧАКИРИН БИОГРАФИЯСЫ ТИПАРЛАНДЫ

(Чекетмеси 1-эжи сайфада)

Онун жаны ажыйармыш инсана, ангысына дейни о хем үүредиймиш, хем попармыш, хем илачыймыш. О үүредармиш булгарлары топраа ишлемää демир немцä пулукларыннан да таа чок берекет алсыннар. Онун капулары хеп ачыкмыш күүлүлөрä, ангылары йоллармышлар ушаклары попарын евинä үүренmää. Бурада Марийа Михайловна, попарын карысы, үүредармиш кызчаазлара ел ишлемесини, түркү чалмайы хем башка занаатлары. Боба Димитри куанжылыклар занаатлармыш хем исерлийалылары да үүредармиш. Бунун ичин о маасуз жамдан хотул да алмыш.

Димитри Чакири аннадаркан, сөләмемää онун бүүк чалышмасы – “Чакир сойунун хем айлесинин биография денемеси” – ичин йанныш олажек. Бу кийатчык типарланэр 1899 йылда, ама автор битирер ону йазмаа он йылдан зеедä илери. Бурада Димитри Чакир гагаузлар ичин хем гагаузларын Бесарабийайа гелмеси ичин топлады билгилери пайлашэр. Елбетки, бу чалышма бир билим аараштырмасындан узак хем чок субъектив, ама онда вар чок фйдалы фактлар, ангылары йардым едерлär, аараштыраркан XIX асирдä гагаузларын историйасыны. Хем дä бу чалышма чок билги верер бизä Чакир айлеси ичин, бу попар айлесинин евлатлары ичин.

Кийат йазылы русча хем типарланды “Айдыннык” жүмнä топлуунун финансларыннан. Ким истеер танышмаа бу чалышмайлан, вар нижä ону булсун Комратта: Победа сок., 14, “Книжный остров” кийат лавкасы.

Бүүк айын 24-дä П. Драганов адына Комрат регионал библиотекасында гечти В. Копушунун “Протоиерей Димитри Чакир: гүдүжү хем ай-

дыннадыжы” кийадынын танытымы. Презентация катылды Гагауз Республикасынын президенти Степан Топал, Билим-аараштырма меркези башы Петри Пашалы, аараштырмажылар, генч йазыжылар, жүмнä активистлери, журналистлär, музей хем библиотека зааметчилери. Топлантыы гөтүрдү Гагаузия Култура хем туризма баканнынын зааметчиси Евгенийа Лүленова.

Автор аннатты, насыл гечти аараштырмалары, насыл йазылды кийат, ангысы ачыклээр анылмыш попарын йашамасыны. “Таа еди-секиз йыл геери бän чекилдим бу темайа, Чакирлär – беним хасталыым”, – деер автор. Слайдларлан аннадарак кийат ичин, Виктор Копушу ургулады, ани Димитри Чакир капанмарды саде клиседä, ама катыларды Бесарабийанын жүмнä йашамасына хем Исерлийа күүйүнүн (Исерлийада о 44 йыл попарлык етти) йашайаннары ичин оларды хем илаччы, хем үүредийчи.

Бүүк айын 21-и ен чок беклеерлär карылар, о оннарын гүнү дейни. Евелки заманда бу гүн карылар гидармишлär мусаафирлää бабуяа, ангысы йардым едärди карылара ушаа бу дүннейä гетирмää. >>>

56. ААЛАЙАСЫН МИ, ГҮЛӘСИН МИ.

Кими керә йашамакта оләр өлә дурумнар, ани кахырлар хем гүлүнчлү ишләр карышәрлар. Тутэрым аклымда рааметли мамунун аннатмасыны:

“Петри дәдун серт адамды, хич беенмәрди, ушаклар шымарсын – гыжгырарды оннара, бирәр шамар да чекәрди, еер тутабиләрсә. Ачан 1955 йылда дәдун гечинди, Нүклай чучуннарын Васи батүн хем Öрги чучуннарын Коли батүн едишәр йашындайдылар. Хепсимиз олдук йаслы, гиидик кара руба. Буннар са ушак аклысыннан аннамә-эрлар, не олду. Васи севинмеликлән баарэр аул ашыры:

– Коли, ва! Коли! Гел качарак ойнамаа! Öлдү, ва! Öлдү!

Ааалайасын мы, гүләсин ми...”.

57. АТ ИИЛИИ ДЕНИЗИН ДИБИНӘ – ВАКЫДЫН БИРИНДӘ О САНА КАРШЫ ЧЫКАР.

Инсан ләазым йапсын иилик, ама үүнмесин йаптыыннан, унутсун, истәмесин кендинә өдүл, бекләмесин файда. Сөлейишин түркчә вариантынын икинжи пайы бираз башка түрлү. Интернетта бана разгелди бир аариф аннатма, ангысы ачыклээр, нередән кайнакланэр бу сөлейишин маанасы.

Бир ииликчи адам гетирмиш Deniz kenarына бир сепет екмек да, фалайып-фалайып о екмеклери, атармыш балыклары. Бир гелән-гечән, гөрүп о адамы, сормуш:

АЧЫКЛАМАЛЫ СӨЛЕЙИШЛӘР

– Нәбэрсин, кафадар?

– Балыклары дойурэрым, беким, оннар ач.

– Балык ииликтән оннар мы? – сормуш өбүрү.

– Сән иилик йап, денизә ат, балык билмәсә, Халык (Йарадыжы, Аллах) билир.

58. АРМУТ ААЖЫНДАН ЙЫРАА ДҮШ-МӘЗМИШ.

Бөлә сөлеерләр, ачан есапалэрлар, ани анасынын йа да бобасынын көтү табеетлери (дембеллик, сарфошлук, арцак, хырсызлык) гечмиш ушана. Бу иш чекилер хем дамардан (кан су олмаз!), хем ондан, ани ушак йапэр өлә, нижә гөрмүш хем үүренмиш бүүклердән.

Темайа уйгун бир фыкра.

Боба хем оолу отурмушлар софрада, үүленни йапэрлар.

– Бака, – мерак едер чожок, – биз Валерайлан акраныз, икимиз дә 12 йашындайыз. Е нечин о үүренер 6-жы класта, бән сә – 2-жи класта?

– Артма кафамы, чожуум! Йа долдур таа бирәр филжан зайбир.

Петри ЧЕБОТАР

КУРЧУДА БАБУ ГҮНҮНҮ КУТЛАДЫЛАР

Бабуйа карылар хатыр гүдәрдиләр, дөкардиләр онун еллеринә сужааз, йыкансын, баашлардылар она уфак-тефек ишләр: бир пешкир, бир сабунжук, бир плат фистан ичин йа да башка бишейләр.

Бабу да оннара хазырларды гөзәл бир софра да конукларды оннары. Сора, үкледип бабуйу кызза, гөтүрәрдиләр пынара, орада бабуйу йыкамаа дейни. Су верәрди бабуйа саалык, ени кеф, ки олсун

бабунун куведи илери доору да гөтүрмәә занаатыны – йардым етмәә карылары.

Курчуда Гагауз култура меркези дә бу гүн хатыр гүттү акушерка Галина, ангысы йардымжы олду чойуна кенди занаатына гөра. Хем пек истедик хатырымызы гөстермәә бир бүүк йаштан карыйа, ангысы саалыкы бүүттү үч тайна ушак, беш тайна торун, бирижик дә торунун ушааны.

Олга КУЛАКСЫЗ

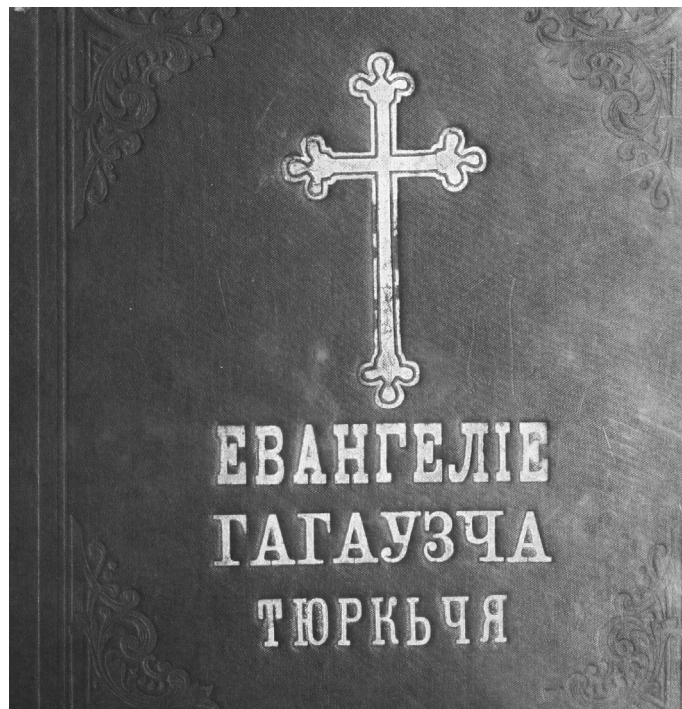

ГАГАУЗЧА ДУА

Евангелия Матфейдән, 12: 22-37

22 Озаман Иисуса шейтанны олан бир көр хем дилсиз адамы гетирдиләр, Иисус да ону алыштырды, өлә ани көр хем дилсиз адам лафетмәә хем гөрмәә башлады. 23 Хепси, шашып, дейәрди: «Ажба бу диил ми Давидин оолу Христос?» 24 Фарисейләр са, буну ишидип, дедиләр: «О шейтаннары чыкарэр шейтаннарын саабиси Веелзевулун кувединнән». 25 Иисус да, фарисейлерин фикирлерини билерәк, деди: «Ичиндән бөлүнән хербир падишахлык даалыр, хем хербир касаба йа да ев, ани ичиндән бөлүнәр, дурамаз. 26 Еер шейтан шейтаны чыкарарса, озаман о ичиндән бөлүндү. Олайсә, насыл онун падишахлыгы дурабилер? 27 Еер Бән Веелзевулун кувединнән шейтаннары чыкарарсам, озаман сизин оолларыныз кимин кувединнән чыкарэрлар? Бунун ичин оннар сизә даава кесежек. 28 Ама еер Бән Аллахын Духуннан шейтаннары чыкарарсам, озаман, елбетки, Аллахын Падишахлыгы сизә етишти. 29 Йа да насыл биркимсей, куветлинин евинә гирип, чалабилер онун рубаларыны, еер илкин куветлийи бааламарса? Саде озаман онун евини сойабилер. 30 Бендән йана олмайан Бана каршы дурэр, хем Бенимнән билә топламайан даадэр. 31 Бунун ичин деерим сизә, ани хербир гүнах хем көтүлемәк афедилежек инсана, ама Духа каршы көтүлемәк афедилмејежек. 32 Еер кимсә Инсан Оолуна каршы лаф сөләрсә,

афедилежек, ама еер кимсә Айоз Духа каршы сөләрсә, афедилмејежек не бу дүннедә, не өбүр дүннедә. 33 Йа аажы ии хем мейвасыны да ии сайын, йа аажы көтү хем мейвасыны да көтү сайын, зерә аач мейвасындан таныныр. 34 Ей, енгерек йаврулары, сиз, көтү оларак, насыл ии ишлери сөлейәбилерсиниз? Зерә ааз үрәән артаныны сөлеер. 35 Ии адам үреенин ии хазнесиндән ии ишлери чыкарэр, көтү адам са үреенин көтү хазнесиндән көтү ишлери чыкарэр. 36 Бән сизә деерим, ани даава гүнүндә инсан сөледии хербир бош лафы ичин жувап едежек. 37 Зерә кенди лафларындан акланажан, хем кенди лафларындан кабатланажан».

Паалы достлар! Не дә олса, лафедин гагаузча, окуйун уийат, үүредин буну ушаклара да. Варса йазыларыныз, истәрсениз пайлашмаа фикирлеринизи газетада, беклеериз сиздән кийат бу адресә kopusciuv@mail.ru.

АО Asociația Culturală "LUMINA"
c/f 1013620007983
c/d 222451200121978
FinComBank SA
fil.12 Comrat
FTMDMD2X411

«Хакикатын сеси»
газетасы
Газетанын куржусу:
«Айдыннык»
култура-айдыннатмак
жүмнә топлууу

Баш редактор:
Виктор КОПУЩУ.
Газетадан материал алынарса,
кайнак гөстерилсин ләазым.

kopusciuv@mail.ru
www.aydinnik.org
www.kopuzsesi.com
www.komrat.pravorg.ru
+373-79-79-50-79

Kongazçık gimnaziyasında “Oglañ masal okuyêr-1”

“Aydınnık” kultura-cümnä topluluu 2016-2017 üüretim yılının çeketmesindä Gagauziyada hem Ukrainada gagauz dilini ana dili olarak üürenän üürenicilerä “Oglañ masal okuyêr-1” adında kiyadı başladı. Masalların yanında kompyuter grafikasında yapılmış resimnär yardım edeceklär bir yandan – taa ii annamaa teksti, öbür yandan sa okumayı taa meraklı yapacak. Resimnerin konturlarını da üürenicilär var nicä kendileri boyasınlar. Kiyatçık etişti Kongazçık gimnaziyasına da, neredän geldi bölä yazı:

“Saygılı Viktor. Sana danışêr Kongazçığın 3-cü klaktan üürenicileri: ‘Selemneeriz sizi! Çok saa olasınız, ani tiparladınız bizä deyni kiyadı ‘Oglañ masal okuyêr’. Bizim uroklar oldu taa meraklı, zerä biz hem okuyardık o fasıl masalları hem resimnärdik personajları. Hiç istämeeriz ayırılmaa bu kiyattan, ama läüzüm verelim onnarı 2 klasa. Sizin Eni yılınız kutluca olsun, ii başarılar sizä. Taa çok kiyat tiparlayasınız. Saygırlarlan, 3-cü klas hem üüredici Aleksandra Afanasyevna”.

Göreräk, ani işimiz olmamış boşuna, da uşaklar, beeneräk, alêrlar ellerinä gagauzça yazılan kiyatları, umut ederiz, ani bölä küçük momentlär kalacak uşakların akıllarında da kaavileyecek onnarın sevgisini ana dillerinä. Yakın zamanda tiparlanacak kiyadın ikinci payı – “Oglañ masal okuyêr-2”, angısına girdi taa beş masal, resim hem resim konturları.

Masalların resimnerini yaptı dizayner Olga Stamova-Kuleva.

OGLAN MASAL OKUYÊR-1 kiyadını okuyannara danışma

Oglañ – senin yaşında bir gagauz çocuğu. O da, nicä sän, gider şkolaya, evdä yardım eder anasına-bobasına, sokakta oynêêr maalenin uşaklarınan. O taa çok sever kiyat okumaa, nekadar siiretmää televizor hem oturmaa kompyuterin önündä.

Oglañın içêrindä var çok türlü kiyat türlü dildä, ama en çok o sever ana dilindä okumaa kiyat. Açan o küçüktü, malisi çalardı ona gagauz türkülerini hem maanilerini, annadardı evelki masalları hem sorardı bilmeycä. Ama Oglañ artık büüdü da kendi başladı okumaa.

Bir sefer o aldı elinä gagauz masallarını da başladı okumaa. Bu masallar büülüymüş! Çocuk unuttu, neredä o bulunêr: o gidardı er altında bulunan padişahlıkta, karşılaşardı büük boylu dev adamnarınan, lafedardı padişahlarlan, düüşardı beş kafalı yılannarlan. Orada hayvannar da vardı nasıl lafetsin, okadar şaşılacak bir masal dünnesi.

İsteersin mi sän dä, paalı okuyucu, gitmää Oglañnan barabar o masal dünnesinä? Ozaman hiç oyalanma, aktar sayfayı da başla okumaa.

Yolun açık olsun!

ANA DİLİM – TATLI BAL

KOLADA ŞENNİİ

Sän beni hiç brakmadın,
Yabannarın arasından
Saa-selem çıkardın,
Kırık, çatlak üreemi
Eniledin, ilaçladın.
Senin bitkisiz hayırın,
Bitkisiz sevgin benim
Canımı doldurdu,
Sivri tikennär düşülär.
Bän gücendirdim, mutsuz,
Seni hiç sevmedim,
Sän sä kısmet baaşladın,
Acıyı aldın.
Şükür Sana, Allahım!

K. Koçan

Traka-traka, Eni yıl,
Şarapçaa oldum mayıl,
Elimä aldım çölmää,
Başladım üz gram dökmää.
Buyurdum birkaç filcan,
Çok iş geçti aklımdan:
İnsannar, dünnä, başkan,
Komşu gitmiş kafadan.
Görünür çölmään dibi,
Ama yok ne yapayım.
Yaarın kumi gelecek,
Sırtımı çibıklaycek,
Güdecek bana hatır,
Dökecek biraz rakı.
Bu filcan bitki olsun,
Fırında yanêr odun,
Gözlär yavaş kapanêr,
Artık dädu uyuklêr.
Dädu uyusun uslu,
Evdä annaşmak olsun.
Ama, dädo, ol kuşku,
Var nicä gelsin komşun.
Şilêr dışarda taa ay,
Soracak ödünç booday.
Ama komşu yaramaz,
Borç vermää ona olmaz.
Babo, bak köpek salêr!
Tokattan sıklık geler.

ENİ YILA KARŞI

– Dädo, trakacı gelmiş,
Gözäl laflar getirmiş!
– Babo, giisileri sän toplu,
Çabucak git, alatla,
Teldä ruba kalmasin,
Trakacılar çalmasin.
Dışarda biyaz kürtün,
Bacadan çikêr tütün.
Trakacı türkü çalêr,
Dädunun üzü güler.
Traka-traka, saalicak,
Pak sucuk hem balıcak,
Bal hem saa yaa sofraya,
Somuncuk da araya.
Traka-traka, bereket,
Başçada dolu sepet,
Olmuş meyva aaçta,
Tatlı şıra pandalda.
Yaza var taa çok vakıt,
Birêr filcan bizä akıt,
Dadalım o balandan,
Ani meteder insan.
Küüdä hepsicii biler,
Dädu Panti ne içer.
İhtâr Panti gülümseer,
Ne yapmaa, akli erer.

SEVGİ

Saman Yolunun yıldızları sansın kirez fidannarı,
Çiçek açtıynan ilkyazın, biyaz, şafklı hem da aydın.
Onnar alêr fikirimi, keskin yapêrlar sesimi,
Sevgi vererlär üreemää, ne büyük kısmet bunu bilmää:

Refren:

Sevgi kendi Vatanıma,
Sevgi anaylan bobama,
Sevgi topraa hem insana,
Sevgi hem, Allahım, Sana.

Bucaan sıcak lüzgerleri, gelip, severlär erleri,
Bir büyük sevgi isteer canım, o güüde mi yapêr ilin.
Yapêr yalpak o sözümü, aydınnadêr o gözümü,
Raatlık verer o canıma, kanat büüder o arkama.

Refren:

Bilerim, bu gözäl göklär erin üzünnän barabar,
Sevgiyçin verili bizä, nicä sular o denizä,
Bu sevgidän yanêr ateş, bu sevgidän çikêr güneş,
Şükürüm, Allahım, Sana, ani verersin sän bana:

Refren:

A. Kristova

– Babo, ya getir çölmää,
Trakacı isteer şarap içmää.
– Dädo, çölmään dibi boş,
Bakın, olmayın sarfoş.
Dädunun beli yufka.
Koyun baarêr ahırda...
Lääzım maazaya inmää,
Çölmecii taazelemää.
Kapuda durêr sürmää,
Fiçiyı görmesin dünnä.
Sürmedä kilit sarkêr,
Maazadan turşu kokêr.
Kilidi lüzüm açmaa,
Eşicää adım atmaa.
Tutêr dädunun akli,
Anatar patta saklı.
İhtâr kafa biraz kefli,
Temin buyurmuş, belli.
Cöbä elini sokêr,
Anatar orda bulêr.
Babu da ne akıllı:
“Dädo, – deer, – sän çal sıklık.
Akıdarkan şarabı,
Mayıl etmesin dadı,
Yufkalık da basmasın,
Şarapçık aldatmasın”.

V. Kopusçu, S. Baboglu

AYOZ ALTINAAZLI İOANIN LİTURGİYASI

BİRİNCİ ANTİFON

İisözlä, canım benim, Saabiyi hem, benim bütün içim, – Onun ayoz adını. İisözlä, canım benim, Saabiyi hem unutmama Onun hepsi iliklerini. O paklêêr senin hepsi dinsizliklerini, alıştırêr senin hepsi acılarını, ölümdän senin yaşamanı kurtarêr, hayırlan hem cömertliklän seni dolaylêêr, senin ii istediklerini tamannêêr; kartal gibi enilenecek senin gençliin. Saabi ilik yapêr hem gücenennerä haklık verer. Kendi yollarını Moiseyâ açtı hem İzrail oollarına Kendi yaptıklarını. Hayırlı hem acıyannı Saabi, çok saburlu hem çok hayırlı: heptän üfkelenmâz hem dâ uzun vakit gücünmâz. Bizim dinsizliklerimizä görä O bizä bişey yapmadı hem günahlarımızä görä çevirmedi, zerä nicä gök erdän üüsek, ölä büük Saabinin hayırını Ondan korkannara, nicä günduusu batıdan uzak, ölä uzaklaştırdı O bizdän bizim dinsizliklerimizi, nicä boba sever kendi uşaklarını, ölä Saabi Ondan korkannarı sevdi, zerä O bilir bizim mayamızı, tutêr aklında, ani toprakız biz. Adamın günneri, ot gibi, kır çiçää gibi, açıp, senecek, zerä lüzgâr esecek, da yok olacak hem dâ kendi erindä başka görünmeyecek. Saabinin sä hayırını her zaman Ondan korkannarda hem Onun dooruluu onnarın oollarında, kim Onun baalantısını koruyêr hem sımarmalarını aklında tutêr, onnarı tamannamaa deyni. Saabi göklerde skemnesini kurdu, hem Onun padişahlı herersini kaplêêr. İisözläyin Saabiyi, Onun sesini işidip, Onun laflarını tamannayan kuvetli angellâr! İisözläyin Saabiyi, Onun hepsi askerleri, Onun istediini tamannayan Onun izmetçileri! İisözläyin Saabiyi, Onun hepsi yaratmaları, Onun padişahlının hererindä! İisözlä, canım benim, Saabiyi!

Diakon: Genä hem genä selemettä Saabiyä dua edelim.

İnsan: Ey, Saabi, hayırla.

Diakon: Ey, Allah, arkala, hayırla, kurtar hem koru bizi Senin bereketinnän.

İnsan: Ey, Saabi, hayırla.

Diakon: Pek ayoz, pek pak, pek iisözlü, saltanatlı bizim Zapçıyamızı, Allahıduuduranı hem Daymakız Mariyayı, hepsi ayozlarlan barabar andıktan sora kendi-kendimizi, hem biri-birimizi, hem bizim bütün ömürümüzü Hristos Allaha verelim.

İnsan: Sana, ey, Saabi.

İkinci antifon duası

Popaz: Ey, Saabi, bizim Allahımız, kurtar Senin insannarını hem iisözlä Senin varlığını, Senin klisenin bü-tünnüünü koru, Senin evinin güzelliini sevenneri ayozla, allahlı kuvedinnän Kendin saltanatla onnarı hem brakma bizi, Sana inan edenneri.

Zerä Senindir kudret, hem Senin padişahlık, hem kuvet, hem saltanat, Bobanın, hem Oolun, hem Ayoz Duhun, şindi, hem hojma, hem daymaların daymalarındak.

İnsan: Amin.

GAGAUZÇA DUA

Evangeliya Matfeydän, 12: 22-37

22 Ozaman İisusa şeytannı olan bir kör hem dilsiz adamı getirdilär, İisus da onu alıştırdı, ölä ani kör hem dilsiz adam lafetmää hem görmää başladı. 23 Hepsisi, şaşıp, deyärdi: “Acaba bu diil mi Davidin oolu Hristos?” 24 Fariseylär sa, bunu işidip, dedilär: “O şeytannarı çıkarêr şeytannarın saabisini Veelzevulun kuvedinnän”. 25 İisus da, fariseylerin fikirlerini bileräk, dedi: “İçindän bölünän herbir padişahlık daalır, hem herbir kasaba ya da ev, ani içindän bölüner, duramaz. 26 Eer şeytan şeytanı çıkararsa, ozaman o içindän bölündü. Öläysä, nasıl onun padişahlı durabilir? 27 Eer Bän Veelzevulun kuvedinnän şeytannarı çıkararsam, ozaman sizin oollarınız kimin kuvedinnän çıkarêrlar? Bunun için onnar sizä daava kesecek. 28 Ama eer Bän Allahın Duhunnan şeytannarı çıkararsam, ozaman, elbetki, Allahın Padişahlı sizä etişti. 29 Ya da nasıl birkimsey, kuvetlinin evinä girip, çalabilir onun rubalarını, eer ilkin kuvetliyi baalamarsa? Sade ozaman onun evini soyabilir. 30 Bendän yana olmayan Bana karşı durêr, hem Benimnän bilä toplamayan daadêr. 31 Bunun için deerim sizä, ani herbir günah hem kötölemäk afedilecek insana, ama Duha karşı kötölemäk afedilmeyecek. 32 Eer kimsä İnsan Ooluna karşı laf sölärsä, afedilecek, ama eer kimsä Ayoz Duha karşı sölärsä, afedilmeyecek ne bu dünnedä, ne öbür dünnedä. 33 Ya aacı ii hem meyvasını da ii sayın, ya aacı kötü hem meyvasını da kötü sayın, zerä aaç meyvasından tanınır. 34 Ey, engerek yavruları, siz, kötü olarak, nasıl ii işleri söyleyebilirsiniz? Zerä aaz ürään artanını söyleer. 35 İi adam üreenin ii haznesindän ii işleri çıkarêr, kötü adam sa üreenin kötü haznesindän kötü işleri çıkarêr. 36 Bän sizä deerim, ani daava gü-nündä insan söledii herbir boş lafi için cuvap edecek. 37 Zerä kendi laflarından aklanacan, hem kendi laflarından kabaatlanacan”.

HABERLÄR

2017 yılın büyük ayının 8-dä, Koladanın ikinci günündä, Komrat dolayının Svetly küüyündä Kolada konçerti gösterildi. Konçerti, angısı geçti Svetly çiftçilik kolecindä, yaptı ayoz Dimitriy klisesindän üürenicilär. Kırk kişidän zeedä - onnarın arasında vardı hem büüklär, hem uşaklar da - pay aldılar konçerttä.

Konçert oldu iki paydan: annadıldı şiirlär Hristosun duuması için, gösterildi pyesa hem çalındı Kolada türküleri türlü dillerdä. Bitkidä boba Mihail kutladı hepsini bu büyük hem aydın yortuyulan. Uşaklar da kablettilär tatlı baaşılar.

Büük ayın birindän başlayarak Komrat kasaba bibliotekası, angısının fondunda var 25 000 kiyat eni yapıya geçti. Taa ileri biblioteka bulunardı KOOP binasında, Pobeda sokaanda. Şindi sä primariya buldu bibliotekaya eni er - Galağan sokaanda, ama burası da kiralık. Biblioteka zaametçileri bekleerlär, ani nezamansa bibliotekanın kendi binası olacak.

Bibliotekanın direktoru Vasilisa Pometkova açıkladı, ani uşaklar pek beendilär eni eri, angısı sıcak hem pek uygun okumak için. 20 yılın içindä biblioteka 7 kerä er diiştirdi.

Büük ayın 21-dä Çadır kasabasının Kultura merkezindä geçti Eni yıl adetleri festivali. Festivalda pay aldı Çadır dolayından dokuz kolektiv. Üüsek musafirleri karşıladılar Kultura merkezinin eşiklerindä ekmeklän hem tuzlan. Musafirlerin arasında vardı Türkiye büükelçisi Hulusi Kılıç eşinnän, Kultura upravleniyasının geçici başı Marina Semönova.

Festivalda pay aldı Çadır dolayından dokuz kolektiv: Baurçudan, Beşgözdän, Caltaydan, Çadırdan, Kazayaktan, Kıpçaktan hem Tomaydan, angıları gösterdilär nicä bakılär gagauzlarda “Kolada”, “Hèy-hèy!”, “Surva”, “Sidänka”, “İvan günü” hem “Babu günü” adetleri.

Paalı dostlar! Ne dä olsa, lafedin gagauzça, okuyun kiyat ana dilimizdä, üüredin uşakları da buna. Varsa interesli yazılarınız, istärseniz paylaşmaa fikirlerinizi bizim okuyucularımızlan, bekleeriz sizin yazılarınızı kopusciuv@mail.ru poçtasına.

AO Asociatia Culturala “LUMINA”

c/f 1013620007983

c/d 222451200121978

FinComBank SA

fil.12 Comrat

FTMDMD2X411

“HAKİKATIN SESİ”

gazetası

Gazetanın kurucusu:

“AYDINNIK”

kultura-aydinnatmak

cümnä topluluu

Baş redaktor:

Viktor KOPUŞÇU.

Gazetadan material alınarsa,
kaynak gösterilsin lääzım.

kopusciuv@mail.ru

www.aydinnik.org

www.kopuzsesi.com

www.komrat.pravorg.ru

+373-79-79-50-79